

Posudek vedoucího diplomové práce

Název: Red projekt

Studentka: BcA. Beáta Palíková

Vedoucí diplomové práce: MgA. Jan Jaroš

Na začátek svého posudku, si dovolím krátkou úvahu na téma předsudků o oboru. Abych byl konkrétnější, mám na mysli obor produktového designu. Náplň návrháře (designéra) v tomto oboru je vytvářet produkty, které jsou krásné, ergonomicky zpracované, reflektující současnou techniku a trendy. V neposlední řadě mají být navrženy tak aby byly vyrobitelné v sériích a to vše v syntéze estetiky s funkčností. Pokud je někdo s touto definicí produktového designu – potažmo prací produktového designéra spokojen, pak ho možná překvapí i další poloha ve které se dnešní designér nachází. Je to rovina etická, beroucí na sebe závazek společenské zodpovědnosti, kterou na sebe každý návrhář spolupřebírá při uvedení své práce na trh. Nestačí jen mantra v podobě věty. „Víte kolika lidem tento produkt dá práci?!“ Dnes se dostávají do popředí čím dál častěji otázky spojené s environmentálním pohledem na věc. Neuškodí tento produkt nám či přírodě? Půjde recyklovat? Jakou má životnost? Je z přírodních materiálů? Je potřeba?

I na tyto otázky jsme si jako designéři v posledních letech zvykli a snažíme se najít novými pohledy na věc adekvátní cesty a řešení. Beáta Palíková ve své práci chtěla navrhnout jednoduchý produkt, s dostupného přírodního materiálu, který je zpracován běžnými technologiemi obráběním dřeva. To co její práci odlišuje od ostatních, je zacílení v podobě **poselství**, které nese její výrobek. V její snaze nejde pouze o produkt ale o symbol, který odráží přístup dnešního mladého člověka. Zodpovědnost za to co tu je přenesena v čase do zodpovědnosti hlubší, za to co tu zbude pro další generaci.

Jak jsem zmínil, Beátina práce má několik rovin, které syntetizuje do uceleného konceptu. Je postavena na opaku lhostejnosti a boji proti ní. Zvolila si proto zbraně které tasí prostřednictvím oboru který zde studuje a přidává mezioborové přesahy, které dotváří komplexnost jejího přístup, v kterém promítá svou snahu na současnou situaci s vymíráním jednotlivých zvířat či dokonce celých živočišných druhů reagovat a konstruktivně pomoci.

Beáta není teoretička, ale ani jednostraně zaměřený produktový designér. Její silnou doménou je užitá grafika. I její přístup ke zpracování diplomové práce je výrazně grafický a hledání třetího rozměru je pro ní relativně obtížné. Přesto dobře ví co chce! Stejně jako je její vizuální projev střízlivý, až minimalistický, je i její kolekce ohrožených zvířat, vybraných podle červené knihy ohrožených zvířat velmi zjednodušená. Právě zmíněný minimalistický přístup vytváří pocit nadčasovosti. Velkou výzvou bylo pro studentku vytvoření ucelené základní kolekce, která byla od začátku směřována na velké ohrožené savce. Proto se vedle velbloudů a slonů, či nosorožce objevuje například z vodní říše plejtvák.

Otázka, do jaké míry je vhodné mísit tato zvířata do jedné kolekce není na místě. Kolekce neurčuje výběrem oblíbených zvířat, ale výběrem, který jsme více, či méně způsobili mi jako lidstvo a nebo dopady naší civilizace. Limitem je míra ohrožení. Tedy skupina do které jsme je odsoudili mi – lidé.

Celá práce je pojata od zpracování konceptu, který obnáší stejně jako symbolika zvířat několik poselství. Primárním je jedinečnost přírody a její neopakovatelnost. Proto i volbu materiálu v podobě dřeva vnímám jako podporu konceptu. Dřevo je materiál, který je neopakovatelný svou strukturou. Stejně tak vnímáme zvířata, která jsou zdánlivě stejná a přitom jsou každé odlišné, jako lidé. Právě

podobnost „hraje“ na naše uvědomnění. Vytváříme si ke zvířatům vztah. Přisuzujeme zvířatům lidské vlastnosti. Umíme se ztotožnit

Volba vytvořit kolekci zvířat vede přes psychologii a dětskou duši v nás, která vnímá zmenšeninu zvířete jako hračku. Zároveň nás vrací do dětského věku a probouzí v nás tyto pocity. S dětstvím máme spojené převážně pozitivní vzpomínky a zvířecí hračky pro nás znamenali nedílnou součást „Naší kolekce“ se kterou jsme si hráli a zároveň ochraňovali. Na druhou stranu nám hračky svou velikostí, způsobem zpracování ukazují, že se s nimi vlastně hrát nedá. Jsou větší, těžší a nejsou záměrně pohyblivé.

Záměr vytvořit stylizované zvíře a přitom by se už nejednalo o hračku, ale spíše o objekt, který by nám měl připomínat někoho, na koho máme myslet. Působit na nás pozitivně a zároveň nám připomínat, že na světě vše úplně pozitivní není, mi přijde jako silná zpráva. Zároveň by tato „Message“ neměla takové vyznění, pokud by si ji člověk čs tímto úmyslem i nekoupil. Součástí propagace celého konceptu bylo vytvoření vedle hraček konceptu organizace, která má dřevěné limitované kolekce zvířat a získávat peníze prostřednictvím prodeje těchto hraček, ke kterým dostanete informace o jaký druh a rod se jedná, Kde žije, z jakého důvodu a čím je ohrožen. To celé dostanete zabalené v krabici, která je vyrobena jako „převozní neprodyšnou klec“ pro každé zvíře a je v červené barvě jako hlavní korporátní barva.

Když jsem se na začátku zmiňoval o definici produktového designéra a jeho práci, mířil jsem k tomu, kdeže zodpovědnost každého z nás je vykonávat i něco prospěšného a největší, čím přispějeme, je tím co umíme. Beáta umí vyhledávat témata, umí tít do živého. Pokud se vám její zvířátka nelíbí, můžete navrhnout svá, která budou na stejném seznamu ohrožení jako ta její a budete mít stejné šanci pomoci jako Beáta. Jen s tím rozdílem, že ten základ a to na co navazovat, už tu bude. To je největší hodnota prvních. Být inspirativní!

Celá práce má pro mne symboliku charakter, poselství. Myslím si, že to nejsou běžné nástroje, se kterými designér pracuje, ale určitě k designu, alespoň takovému patří.

Z mého pohledu je práce po teoretické, tak po vizuální stránce na špičkové úrovni. Grafika celého portfolia a celá vizuální podoba si zasluhuje výraznou pozornost. Uspořádání, analýze existujících „podobných konceptů a v tomto případě komplexní řešení nás upozorňuje, že tato práce dřevěnými zvířátky nekončí, ale teprve začíná a že jich bude víc, mnohem víc. Aby díky takovým tendencím opět přes lidi zpátky získali svá ztracená přirozená prostředí.

Práci hodnotím i přes zmíněnou výtku v podobě nejednotnosti velikosti jako velmi kvalitně zpracovanou a hodnotím písmenem A.

